

Gezamenlijke fracties van de gemeenteraad van Leudal
Leudalplein 1
6093 HE Heythuysen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
t.a.v. de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs, de heer Drs. A.D Wiersma
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Kopie: College van B&W gemeente Leudal
Bestuursbureau SPOLT
Raad van toezicht SPOLT
Werkgroep Behoud basisschool Buggenum
Tweede Kamerfracties

Heythuysen, 3 april 2023

Betreft: Verzoek steun voor continuïteit van primair onderwijs te Buggenum

Geachte Minister,

Hierbij vragen de fracties van de gemeenteraad van Leudal gezamenlijk uw steun bij de ontstane situatie in het primair onderwijs te Buggenum. In deze brief wordt het *verzoek* kort toegelicht, gevolgd door een korte schets met daarin een aantal *argumenten*. Ten slotte wordt een mogelijke *oplossingsrichting* beschreven.

Verzoek

De gemeenteraad van Leudal verzoekt u met urgentie om de continuïteit van primair onderwijs te Buggenum te borgen. Wellicht is er een wettelijke grondslag vanuit de Wet op primair onderwijs of is het mogelijk dat u gebruik maakt van een discretionaire bevoegdheid. Er is sprake van een uitzonderlijke situatie in Buggenum die een spoedige en creatieve oplossing vraagt.

Achtergrond

De totstandkoming van dit verzoek kent een lange geschiedenis waarover hieronder in de argumenten meer zal worden toegelicht. Diverse raadsleden hebben de laatste periode gesproken met ouders uit Buggenum en hebben met eigen ogen en oren kunnen waarnemen hoe nijpend de situatie momenteel is. Voor de kinderen uit groep 8 bijvoorbeeld, is het nu door de instabiele situatie extra stressvol om zich voor te bereiden op het voortgezet onderwijs. Alle betrokken partijen, waaronder de gemeente Leudal en SPOLT, zouden in deze kritisch terug moeten blikken of er is gedaan wat nodig is in het belang van de kinderen. Want het is evident dat er een school leeg staat en dat deze partijen een expliciete verantwoordelijkheid dragen.

Argumenten

Hieronder worden de argumenten uiteengezet die ons inziens legitimatie verschaffen voor het hierboven geschetste verzoek.

1. Gestagneerde continuïteit van primair onderwijs
2. Risico op stagnatie van de ontwikkeling van de kinderen te Buggenum
3. Uitzonderlijke situatie vraagt uitzonderlijke maatregelen
4. Leefbaarheid in de kern
5. Onomkeerbare vertrouwensbreuk

Ad 1: Gestagneerde continuïteit van primair onderwijs

Op dit moment is er sprake van stagnatie in de continuïteit van onderwijs in de kern Buggenum. Onderwijsstichting SPOLT gebruikt de korte termijn, tot 30 april 2023, om tot een alternatieve invulling van onderwijs te komen op de huidige locatie¹.

Dat betekent echter dat op dit moment geen onderwijs wordt verzorgd in de school en gelet op de vertrouwenscrisis (zie verder ad 4) is het niet aannemelijk dat er met SPOLT binnen de huidige school een vorm van onderwijs zal volgen waar de basisschoolleerlingen van Buggenum redelijkerwijs gebruik van zouden kunnen maken. De stagnatie van de continuïteit is verwoord in het Provinciaal dagblad De Limburger² waaruit ook de onmacht van het dagelijks bestuur van gemeente Leudal blijkt³. Kortom: er is geen zicht of perspectief op een spoedige continuïteit van basisonderwijs in de kern Buggenum.

Ad 2: Risico op stagnatie van de ontwikkeling van de kinderen te Buggenum

Door de ontstane impasse tussen schoolbestuur en ouders zijn nu de leerlingen 'kind van de rekening'. Indien er niet spoedig een oplossing volgt dreigt een uiterst onwenselijke situatie waarin de leerlingen voor langere tijd geen thuisnabij onderwijs kunnen volgen, ten minste gedurende de rest van het lopende schooljaar 2022/2023. Het is vervolgens de vraag hoe het volgend schooljaar eruit zal zien. Hierdoor dreigt een stagnatie van de ontwikkeling van de kinderen; ten eerste de cognitieve ontwikkeling en wel door het ontbreken van onderwijs. In de tweede plaats wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen bedreigd. Een nabije leeromgeving wordt hen onthouden waardoor een gezonde relatieopbouw met betekenisvolle anderen wordt belemmerd.

Ad 3: Uitzonderlijke situatie vraagt uitzonderlijke maatregelen

Wellicht is dit de eerste keer dat voorliggende situatie zich in Nederland voordoet. Een situatie waar midden in het schooljaar, na 1 februari, de school haar deuren heeft gesloten en er op korte termijn geen uitweg lijkt te zijn om het tij om te keren. Zoals aangegeven is de meest voor de hand liggende oplossingsrichting niet eenvoudig om te zetten als feitelijke oplossing. Voor exploitatie van de school, of het nu een nevenvestiging betreft of een nieuw te stichten school, is normaliter veel tijd nodig en extra financiële middelen indien de situatie zich na de teldatum voordoet zoals in deze. Om te voorkomen dat deze situatie leidt tot dupering van de kinderen is het noodzakelijk zo spoedig mogelijk in een oplossing te voorzien.

¹ [Ontwikkelingen Antoniuschool - Stichting SPOLT](#), bezocht op dd. 30 maart 2023

² Artikel [In strijd om behoud basisschool Buggenum doemen drie scenari...](#) - [De Limburger](#), gepubliceerd op dd. 29 maart 2023

³ [Document Leudal - Collegemededeling 17mrt23 stand van zaken sluiting basisschool Antonius in Buggenum - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#), bezocht op dd. 30 maart 2023

Ad 4: Leefbaarheid in de kern

Gemeente Leudal is een plattelandsgemeente. Een gemeente die zestien kernen telt en grote waarde hecht aan eigen autonomie, leefbaarheid en perspectief voor haar inwoners. Een basisschool is een van de levensaders van een dorp en van groot belang voor de leefbaarheid. Een school maakt dat jonge mensen willen blijven wonen, dat gezinnen naar het dorp trekken en dat het aantrekkelijk wordt voor ondernemers om zich er te vestigen. De school is het existentiële voorbeeld van ontwikkeling, groei en leven. Dát is wat een kern nodig heeft en dát is nu exact wat Buggenum, zonder daar grip op te hebben, dreigt te verliezen.

Ad 5: Onomkeerbare vertrouwensbreuk

SPOLT heeft de afgelopen jaren aangegeven de school in drie dorpen te willen sluiten. Het college en de gemeenteraad hebben zich met gedeeltelijk succes ervoor ingezet dat de scholen in deze dorpen worden behouden. In Heibloem is de school inmiddels overgenomen door stichting Meijel. Akkoord!-PO was voornemens om zowel de Liduinaschool te Kelpen-Oler, als wel de Antoniuschool te Buggenum over te nemen. Vervolgens besloot SPOLT in een laat stadium om de Antoniuschool niet over te dragen, en dat heeft geleid tot een onomkeerbare breuk. Een vertrouwensbreuk in de relatie tussen ouders van de betreffende kinderen en het onderwijsbestuur SPOLT. Eerder heeft SPOLT, door teruglopende leerlingaantallen, verzocht om extra financiële steun voor exploitatie bij de gemeente Leudal. Toen het onduidelijk was of de steun zou worden gegeven, gaf SPOLT aan een sluiting te overwegen, tot angst en ergernis van zowel gemeente als ouders. Op de valreep heeft SPOLT voor het lopende schooljaar het besluit genomen om de Antoniuschool toch open te houden en na deze onzekere periode van onduidelijkheid was de relatie met SPOLT te zeer beschadigd voor ouders om nog langer het vertrouwen te hebben.

Oplappingsrichting

Het gebouw waarbinnen de Antoniuschool is gevestigd volstaat om onderwijs te kunnen bieden. De huidige onderwijsstichting SPOLT heeft te kennen gegeven in de maand april te onderzoeken of er een alternatieve vorm van onderwijs op de locatie kan worden geboden door de eigen stichting. Gelet op de onhoudbare situatie in Buggenum (zie ad 5) is het onwaarschijnlijk dat dit onderzoek zal leiden tot een houdbaar en wenselijk vervolg waarmee de kinderen van Buggenum alsnog primair onderwijs zouden kunnen volgen in het eigen dorp.

Er heeft zich een voor de regio bekende onderwijsstichting gemeld om te anticiperen op de ontstane situatie, te weten: Akkoord!-PO. Deze stichting, die op steun kan rekenen van vele ouders van de kinderen te Buggenum, stelt dat zij welwillend is om het (openbaar) onderwijs te Buggenum te organiseren. Sinds het schooljaar 2022/2023 organiseert Akkoord!-PO in de gemeente Leudal ook het primair onderwijs te Kelpen-Oler op de Liduinaschool. Relevant in deze is dat de overheid een wettelijke taak kent in het organiseren van voldoende openbaar onderwijs en dat een meerderheid van de ouders in Buggenum voornemens is om de kinderen het onderwijs weer in Buggenum te laten volgen indien het openbaar onderwijs betreft.

De oplossingsrichting dient daarom ook hier gezocht te worden wat betreft de gemeenteraad. Het is echter uiterst complex om te midden van een lopend schooljaar, na de (tel)datum van 1 februari een nevenvestiging te openen, dan wel een nieuwe school op te richten. Tegelijkertijd zou zo een exercitie een onevenredig groot financieel ondernemingsrisico met zich mee brengen indien er niet wordt voorzien in een financiële compensatie en een bespoediging ten aanzien van de termijnen binnen het vigerend beleid en wetgeving om deze ambitie te kunnen realiseren.

Ten slotte

In dit schrijven hebben wij u een unieke situatie geschetst. Een situatie die alleen maar verliezers kent, en wel met name de basisschoolleerlingen die volgens de geest van de Wet thuisnabij onderwijs zouden moeten kunnen volgen. Samen zoeken wij naar een oplossingsrichting en die lijkt voorhanden. Om de oplossing daadwerkelijk om te zetten in actie vragen wij u om ondersteuning. Wij vertrouwen erop dat u deze situatie op waarde inschat en dat u alle bronnen of bevoegdheden die u zou kunnen aanwenden ook zult onderzoeken en toepassen. Daarvoor danken wij u bij voorbaat en wij vernemen graag spoedig uw reactie.

Hoogachtend,

De fracties van de gemeenteraad van Leudal, bestaande uit de

Fractie Samen Verder

Fractie Ronduit Open

Fractie CDA

Fractie D66

Fractie Progressief Akkoord Leudal